

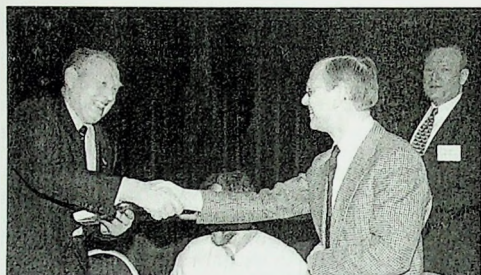
Vrienden van het **AIRBORNE** MUSEUM

Utrechtseweg 232
6862 AZ Oosterbeek
Tel. museum (026) 333 77 10
Tel. penningm. (026) 333 64 76

ISSN 1383-3413

Nieuwsbrief No. 86, mei 2002

Redactie:
Drs. R.P.G.A. Voskuil
C. van Roekel
G.H. Maassen jr. (026) 334 01 42

*Bij zijn afscheid als voorzitter van de Vereniging Vrienden op 6 april jl. ontving Chris van Roekel uit handen van Robert Voskuil een bon voor de aanschaf van het standaardwerk 'Market Garden, Then and Now', dat in september a.s. verschijnt. Rechts Chris' opvolger als voorzitter van de Vrienden: Ben Kolster.
(foto G.J. Koster)*

Afscheid Chris van Roekel

Tijdens de Algemene Ledenvergadering van de Vereniging Vrienden op 6 april jl. heeft Chris van Roekel afscheid genomen als voorzitter. Hij is opgevolgd door Ben Kolster.

Chris heeft 19 jaar zitting gehad in het bestuur, en in die periode heeft hij een ongelooflijke hoeveelheid werk verzet van zeer uiteenlopende aard.

Chris kwam in het bestuur op 12 maart 1983, toen Jan Smits voorzitter was. Vanaf het begin was het duidelijk dat hij bruisde van energie en nieuwe ideeën. Een van zijn eerste voorstellen was het toevoegen aan de Nieuwsbrief van een zogenaamde 'Ministry', waarin een bepaald op zichzelf staand aspect van de Slag om Arnhem aan de orde kon komen. Zelf schreef hij de eerste. Het was het verhaal over het gebruik van postduiven bij de Slag om Arnhem, en het verscheen bij Nieuwsbrief no. 10, van mei 1983. Vele Ministories van zijn hand zouden nog volgen.

Ook de organisatie van themadagen pakte hij voortvarend aan. Zo hield de vereniging onder zijn leiding de eerste grote themadag op 2 juli 1983. Wandel-, bus- en zelfs boottochten volgden.

Later stelde hij voor om ook excursies naar het buiten-

land te organiseren. Dit resulteerde in de zeer succesvolle reizen naar Normandië, Engeland, en naar Hamminkeln in Duitsland.

Als oud-hoofdonderwijzer heeft kennisoverdracht aan kinderen altijd zijn speciale belangstelling gehad. In februari 1984 nam hij het initiatief voor het 'Scholenproject', waarbij leerlingen op een bijzondere educatieve manier in het Airborne Museum kennis kunnen nemen van de gebeurtenissen in september 1944. Het bleek een schot in de roos, want de belangstelling voor dit project was, en is nog steeds, groot. Het moet Chris enorme voldoening hebben gegeven, toen hij op 22 juni van het vorig jaar de 50.000ste deelnemende leerling in het Airborne Museum mocht verwelkomen.

In dit project en bij vele andere gelegenheden kwam zijn organisatietalent goed van pas. Chris kent iedereen en daardoor krijgt hij overal gemakkelijk toegang. Weinig mensen kunnen weerstand bieden aan zijn vriendelijke doortastendheid, want wat hij eenmaal in zijn hoofd heeft, krijg je er niet gemakkelijk uit.

Hij was de eerste die sponsors interesseerde om een bijdrage te leveren aan de kosten van bepaalde projecten van de vereniging, zoals het drukken van de instructie-map bij het Scholenproject of het uitgeven van publikaties. De vereniging heeft daarmee aanzienlijke bedragen uitgespaard.

Ook aan de verkoop van artikelen heeft hij een zeer werkzaam aandeel gehad. Jarenlang heeft hij samen met Mieke de Langen gezorgd voor de voorraad van het winkeltje van de vereniging. Wanneer de vereniging ergens een verkoopstand had ingericht, dan was hij daar vaak te vinden.

Een misschien niet algemeen bekend feit is dat, dankzij zijn inspanningen, een aantal jaren achtereen invalide veteranen die dat zelf niet konden betalen, op kosten van een grote ziektekosten-verzekeringsmaatschappij, de herdenkingen van de Slag om Arnhem konden bijwonen. Het is kenmerkend voor zijn karakter: hij komt altijd op voor mensen die het niet ruim hebben.

Aan het uitdragen van kennis over 'september 1944' heeft hij, naast het Scholenproject, in ruime mate bijgedragen door middel van het stimuleren van publikaties en het zelf schrijven daarvan.

Al in 1984 nam hij het initiatief tot het samenstellen van een aantal wandel-, fiets- en autogidsjes door het gebied van de Slag om Arnhem. Hij maakte zich sterk voor de uitgave van de 'Roll of Honour', die in 1986 verscheen en die verschillende malen is herdrukt. In 1987 volgde het boekje 'De Tommies Komen'. Diepgravend onderzoek deed hij voor zijn eigen publikaties 'Who was who during the Battle of Arnhem' uit 1992 en 'Verscheurde Horizon' uit 1998. Jarenlang was hij dagelijks in het Airborne Museum te vinden. Hij regelde van alles, van de bouw van de sokkel onder de Sherman-tank in 1987 en het verven van de kanonnen tot het planten van bloembollen rond het museum.

Toen in 1993 plannen op tafel kwamen om het Airborne Museum te moderniseren, organiseerde hij met een team mensen de Loterij 'Facelift' om een deel van dit project te bekostigen. Het kostte hem een ongelooflijke hoeveelheid tijd en energie, maar de grote opbrengst van deze akte maakte veel goed. In België werd een kleine bulldozer gevonden van het type dat bij de Slag om Arnhem was gebruikt, en Chris rustte hij niet voordat die door de vereniging werd aangekocht. Na een lange restauratieperiode, waar hij zelf ook een werkzaam aandeel in had, staat dit voertuig nu te pronken in een van de diorama's van het Airborne Museum.

In maart 1999 liet Chris zich overhalen om voorzitter van onze vereniging te worden, en vanaf dat moment kreeg hij het nog drukker. Veel leuke en ook minder leuke zaken moesten worden geregeld, en dat deed hij met verve, want hij staat voor zijn zaak.

Chris moet het nu om gezondheidsredenen wat kalmer aan gaan doen, en daarom is hij uit het bestuur getreden, dit tot ons verdriet. Maar tot onze grote vreugde heeft hij toegezegd om voor de vereniging een aantal werkzaamheden te blijven verrichten. Wij zijn hem daar zeer erkentelijk voor! De vereniging is Chris heel veel dank verschuldigd voor alles wat hij in de afgelopen 19 jaar heeft gedaan.

Chris, DUIZEND MAAL DANK!!

(Het bestuur van de Vereniging Vrienden)

Wandeling op 15 juni

Op zaterdag 15 juni a.s. organiseert de Vereniging Vrienden een wandel-excursie door een deel van de 'Perimeter' uit 1944.

De wandeling start om 10.00 uur bij het Airborne Museum. In de ochtend wordt een aantal punten bezocht in het noordelijk deel van de 'Perimeter', waaronder de posities van het 7^e Bataljon van de King's Own Scottish Borderers. Vervolgens lopen de deelnemers naar restaurant Schoonoord, waar wordt geluncht.

Na de lunch gaat de excursie verder naar de Annastraat (10th Battalion), de Dam en de Oude Kerk in het Benedendorp. Daar wordt o.a. een aantal posities van het Light Regiment Royal Artillery bekeken. Vervolgens gaat de tocht verder naar de Pietersberg en vandaar naar de Tafelberg, waar de deelnemers met eigen ogen kunnen zien hoe ver dan de sloopwerkzaamheden zijn gevorderd, die eind april begonnen.

De wandeling eindigt om ca. 17.00 uur bij het Airborne Museum.

Wanneer u wilt deelnemen, wordt u vriendelijk verzocht vóór 10 juni contact op te nemen met Eugène Wijnhoud, Bernhardlaan 41/1, 6824 LE Arnhem, telefoon 026 3513100, email: E.Wijnhoud@12move.nl. De kosten voor deze wandelexcursie bedragen € 20. Hiervoor ontvangt u de lunch en de excursiegids. Dit bedrag dient vóór 10 juni te zijn overgemaakt op giro-nummer 4403641, t.n.v. de Vereniging Vrienden Airborne Museum, onder vermelding van 'wandelexcursie'. Er kunnen maximaal 50 leden aan deze wandeling deelnemen.

(E. Wijnhoud)

'Market Garden in miniatuur'

Op donderdag 18 april jl. vond in het Airborne Museum de opening plaats van de tentoonstelling 'Market Garden in miniatuur', die tot 3 november zal duren.

Op de expositie is een aantal diorama's op schaal 1:76 te zien, die werden vervaardigd door Guy S. DeLillio uit Amerika, die al jaren lid is van de Vereniging Vrienden. De diorama's beelden verschillende acties uit die plaatsvonden tijdens operatie Market Garden, waaronder de bevrijding van Eindhoven, de Baileybrug bij het Brabantse Son, en Hell's Highway. Van de landingen en de gevechten bij Arnhem en Oosterbeek zijn er o.a. modellen van Hartenstein en van de Oude Kerk, de doortocht van de Britse troepen onder het viaduct in de Benedendorpsweg en de acties van Baskeyfield bij de Acaciaaan.

Naast de diorama's worden in de tentoonstelling voorwerpen getoond die te maken hebben met de in de diorama's getoonde acties. Enkele van deze voorwerpen zijn recent gevonden bij opgravingen.

De opening werd verricht door de heer M. van Etten, van de Vereniging TWENOT. De leden van deze vereniging zijn modelbouwers van militaire voertuigen en diorama's.

Tegelijk met deze expositie verscheen in Amerika het boek 'Arnhem: Defeat and Glory, A Miniaturist's

Modelbouwer Guy DeLillio en zijn vrouw Nina bij de opening van de tentoonstelling 'Market Garden in miniatuur' op 18 april 2002.

(foto: Berry de Reus)

Perspective'. Hierin geeft Guy DeLillio in tien hoofdstukken een overzicht van Market Garden. Het boek dat 160 pagina's telt, is fraai uitgevoerd met duidelijke kaarten en rijk geïllustreerd met kleurenfoto's van de diorama's. Veel nieuwe feiten staan er niet in, maar dat pretendeert de schrijver ook niet. Vandaar dat we aan het eind van elk hoofdstuk een duidelijke verwijzing aantreffen naar de door hem gebruikte bronnen. Hoewel de prijs nog niet precies bekend is, zal deze vermoedelijk rond de € 40 liggen. Het boek is binnenkort te koop in de museumwinkel van 'Hartenstein'. 'Arnhem: Defeat and Glory, A Miniaturist's Perspective', door G.S.W. DeLillio, werd uitgegeven bij Schiffer Publishing Ltd, 4880 Lower Valley Road, Atglen, PA 19310, USA. ISBN 0-7643-1443-2. (Wybo Boersma)

Nieuws van Niall

Van onze vertegenwoordiger in Groot Brittannië, Niall Cherry, ontvingen wij het volgende bericht: 'Van verschillende mensen die deelnamen aan het succesvolle 'Britse Weekend' in juni 2001, ontvingen wij de vraag wanneer opnieuw een dergelijk evenement wordt georganiseerd.

Wij kunnen hierop antwoorden dat het de bedoeling is een vergelijkbaar weekend te houden in juni of augustus 2003. Het programma zal weer bestaan uit een dag waarop het voormalige gevechtsterrein lopend wordt bekeken, en een dag dat we per auto een aantal punten zullen bezoeken. Opgemerkt moet worden dat het programma zeker niet hetzelfde zal zijn als dat van juni 2001.

Alle leden in Groot Brittannië die belangstelling hebben voor dit weekend in 2003 wordt vriendelijk verzocht zo spoedig mogelijk contact op te nemen met Niall Cherry (e-mail: niall.cherry@baesystems.com). Het maximum aantal deelnemers is gesteld op 25.'

Aanwinsten

Via het gemeentearchief van Renkum kreeg het Airborne Museum afgelopen december van de heer G.R. Castendijk uit Rotterdam een aantal souvenirs uit de Slag om Arnhem. Het gaat hierbij om een Engels instructieboekje voor vliegtuigherkenning, een boekje met informatie over Duitse uniformen en rangonderscheidingstekens, een boekje getiteld 'The new dictionary for nurses', verschillende Duitse en Britse emblemen en een Engels blikje voor ontstekers. Het merendeel van het materiaal werd tijdens en kort na de gevechten in september 1944 door de heer Castendijk gevonden op het landgoed 'Ommershof' in Oosterbeek. Dit landgoed werd in die jaren door de Rotterdamse familie Castendijk gebruikt als zomerverblijf.

Oproep

In Nieuwsbrief nummer 84 maakten wij melding van het overlijden van Dave Morris. In dit stuk noemden wij een Duitse foto waarop Dave zichtbaar is terwijl

hij door een Duitser wordt ondervraagd. Omdat wij graag willen weten waar die foto werd gemaakt, hebben wij hem in deze nieuwsbrief afgedrukt. De vraag is dus: bij welk huis (in Oosterbeek, Arnhem, Velp??) is deze foto gemaakt? Let u vooral op het halfronde raam, vaag zichtbaar boven de voordeur. Andere informatie (wie staan nog meer op de foto, en van welke eenheden zijn zij? Wanneer en door wie werd de fotocamera gehanteerd?) is ook van harte welkom. Wanneer u kunt helpen, neemt u dan contact op met Geert Maassen, Gemeentearchief Renkum, Postbus 9100, 6860 HA Oosterbeek, tel. 026 3348303, email gmaassen@renkum.nl.

De ondervraging van Regimental Quartermaster Sergeant Dave Morris (11th Battalion), nadat hij op 24 september 1944 in de Beneden Weverstraat in Oosterbeek krijgsgevangen was gemaakt. Waar is deze (Duitse) foto genomen? (foto: collectie R. Voskuil)

Onderhoud diorama's

Elk jaar wordt in de wintermaanden aan een van de diorama's in het museum groot onderhoud gepleegd. Dit jaar was het diorama met de 75 mm Pack Houwiter aan de beurt. Aan deze van oorsprong Amerikaanse artillerie werd door de Britten tijdens de oorlog een aantal veranderingen aangebracht. Zij brachten ondermeer een verstelbare bevestiging aan tussen de onderzijde van de loop en de as van het kanon, en wijzigden de trekhaak. Deze modificaties zitten niet aan ons kanon, want dat stuk is pas in 1993 uit Amerika gekomen en niet door de Britten gebruikt. Met hulp van de heer Van Vugt uit Soest,

bekend van de jaarlijkse demonstraties met een 75 mm houwitser, werden deze wijzigingen nu ook op het museum-kanon aangebracht.

Tijdens het onderhoud zijn ook van de verschillende figuren in het diorama de uniformen uitgetrokken. Daarbij zijn twee opmerkelijke vondsten gedaan. Een van de parachutistenhelmen bleek na schoonmaken op de zijkant een embleem te hebben in de kleuren rood-groen. Dit duidt erop dat de helm afkomstig is van een militair die bij het Pioneer Corps ingedeeld is geweest. Er was echter geen eenheid van het Pioneer Corps bij de 1^e Britse Airborne Divisie ingedeeld. Hoe en wanneer deze helm in het bezit van het museum is gekomen, bleek helaas niet meer na te gaan.

Verder bleek een van de gasmaskertassen voorzien te zijn van een herkenningsplaatje, terwijl ook in de tas dezelfde naam staat. De gasmaskertas behoorde aan soldaat Frederick William Ment Peacock, nr 4805802, 17 Platoon, C Company, 1st Battalion The Border Regiment. Peacock raakte op 25 september 1944 in Duitse krijgsgevangenschap. In het boek "When Dragons Flew", over de geschiedenis van het Border bataljon, staat hij op de foto op pagina 99. De tas is al meer dan 30 jaar in het bezit van het museum, maar er was nooit op de naam gelet. Pas nu door behoudsmedewerker Roland Boekhorst al het materiaal grondig wordt beschreven, blijkt de identiteit van de oorspronkelijke eigenaar.

Schenking

Frank Steer, auteur van het twee jaar geleden verschenen boek 'Arnhem, The fight to sustain', heeft een deel van de opbrengst van de verkoop van deze publicatie afgestaan aan het Airborne Museum. In totaal gaat het hierbij om een bedrag van € 1590. Het spreekt vanzelf dat de Stichting Airborne Museum buitengewoon blij is met deze vorstelijke gift.

Tegels in de koffiekamer

In de voormalige opslagkast van de Vereniging Vrienden op de eerste verdieping van het Airborne Museum, waren tegen de muur een aantal oude Delftsblauwe tegels gemetseld.

In overleg met de gemeente, eigenaar van Huize 'Hartenstein', en met het Tegelmuseum in Otterlo, zijn deze tegels onlangs voorzichtig losgemaakt door Henk van de Brand en Chris van Roekel. Nadat ze waren schoongemaakt, zijn ze aangebracht achter de haard in de koffiekamer van het museum. Dit gebeurde door Bas Sanders van het Tegelzethedrijf Zegers uit Arnhem. De kosten voor deze werkzaamheden zijn betaald door de Vereniging Vrienden.

Richard Bingley overleden

Op 26 april jl. bereikte ons het bericht dat Richard Bingley, voormalig pelotonscommandant in de S-Compagnie van het 1^e Parachutistenbataljon, is overleden. Met het heengaan van Captain Dick verdwijnt een van de kleurrijkste Airbornes uit ons

gezichtsveld. Over zijn belevenissen schreef hij in Ministry IX. Dick kreeg al in oktober 1940 zijn parachutistenopleiding, en kwam via No. 2 Commando en 11th. SAS in het 1^e Parabataljon. Hij maakte alle acties van deze eenheid mee, waarbij hij in totaal vier keer gewond raakte. Bij Arnhem verloor hij maar liefst 14 soldaten van zijn peloton, een gebeurtenis die hem nooit meer losliet. Nadat hij tijdens de Korea-oorlog nogmaals zeer ernstig gewond raakte, waarbij hij zijn linkeroog verloor, heeft hij zich steeds ingezet voor militaire oorlogsslachtoffers, o.a. in de Stichting BLESMA (British Limbless Ex Service Men Association.). Hij was steeds een gewaardeerde gast van onze leden Jan en Marian Fogtelo uit Wageningen, schonk als een van de eersten zijn indrukwekkende medailleset aan het museum, en was ons eerste buitenlandse lid voor het leven. Wij herdenken hem in vriendschap en met eerbied. (Chris van Roekel)

Steel Masters No. 11

Van het Franstalige tijdschrift 'Steel Masters', dat handelt over tanks en militaire modellen, wordt een z.g. 'Hors-serie' uitgegeven. Nummer 6 hiervan had als titel 'Operation Market Garden' deel 1. Onlangs kwam als nummer 11 in Hors-serie 'Operation Market Garden' deel 2 uit.

Het blad geeft eerst een aantal goede foto's van Arnhem (met bronvermelding). Daarna wordt uitgelegd hoe de verschillende voertuigen als model te maken zijn. De tekst is in het Frans, alleen bij de foto's zijn de teksten ook in het Engels. Overigens zitten in de beschrijvingen bij de foto's nogal wat fouten. Nieuwe foto's of gezichtspunten moet men niet verwachten. Toch wel een aardig blad voor de liefhebber, en om de prijs hoeft men het niet te laten.

Steel Masters, Hors-serie No. 6 'Operation Market Garden', tome 1, en Hors-serie No. 11 'Operation Market Garden', tome 2, zijn te bestellen bij: Histoire & Collections, 5 Avenue de la Republique, 75541 Paris Cedex 11, France. Tel : 00 31 140 21 18 20, e-mail : vpc@histcoll.com. De prijs per stuk is € 10,52 + porto € 3,98. Betaling kan per creditcard. (Wybo Boersma)

Vraagbaak over de Slag om Arnhem op het internet

Iedereen die vragen heeft met betrekking tot 'Operatie Market Garden' en in het bijzonder over de Slag om Arnhem, kan zijn of haar vragen plaatsen op het 'Arnhem, The Online Forum'. Mogelijk dat andere geïnteresseerden op gestelde vragen kunnen antwoorden.

Om een zo groot mogelijke groep te bereiken, is Engels zoveel mogelijk de voertaal in het forum, maar vragen in het Nederlands of Duits zijn eveneens welkom. Het forum is op internet te vinden op <http://116.parsimony.net/forum28518/> of via de webpagina van de Arnhem Battle Research Group <http://back.to/arnhem> of www.arnhembattle.com.